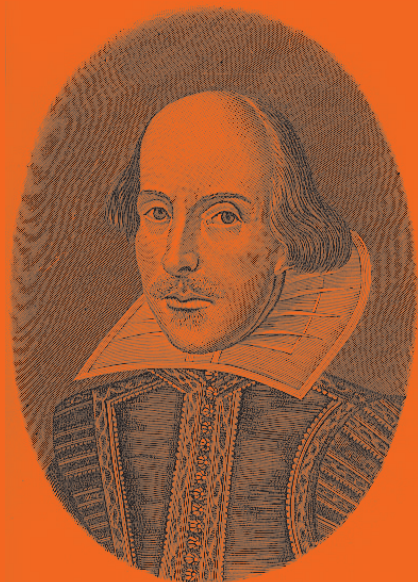

William
Shakespeare's

Romeo & Julia

TONEELGROEP DE GEEST

William
Shakespeare

Shakespeare, Romeo en Julia

Dichter, toneelschrijver en acteur William Shakespeare werd in april 1564 geboren in het Engelse Stratford-upon-Avon. Hij bracht zijn jeugd door in zijn geboortestad en trouwde er op 18 jarige leeftijd met Anne Hathaway, met wie hij drie kinderen kreeg. Als jonge twintiger genoot hij al grote bekendheid als acteur en toneelschrijver in Londen. Rond zijn 45ste keerde hij terug naar Stratford, waar hij tot zijn dood op 23 april 1616 leefde als welgesteld landheer. In totaal produceerde Shakespeare 37 toneelstukken, een bundel sonnetten en een aantal verhalende gedichten. Op het hoogtepunt van zijn carrière schreef en speelde Shakespeare bij het toonaangevende toneelgezelschap The Lord Chamberlain's Men dat later zou worden omgedoopt in The King's Men. Tot zijn vroegste stukken horen Henry IV (1589/91), Richard III (1592/93) en The Taming of the Shrew (1593/94). Tot zijn bekendste werk hoort de serie grote tragedies over persoonlijk falen, wraak en ondergang: Hamlet, geschreven rond 1600-1601, Othello (1603/04), King Lear (1605/06) en Macbeth (1605/06).

Waarschijnlijk is Romeo en Julia Shakespeare's geliefdste stuk. Het is een van de onsterfelijke liefdesgeschiedenissen uit onze cultuur. Een oerversie van het literaire liefdesverhaal. Het stuk is rond 1595 voltooid. De achtergrond waartegen de geschiedenis van de twee geliefden uit vijandige geslachten zich afspeelt is historisch. De Capuletti en Montecchi waren twee strijdende politieke facties in het Italië van de dertiende eeuw. De personages Romeo en Julia bestonden ook al voordat Shakespeare ze vereeuwigde. Hij haalde de inspiratie voor zijn stuk uit een in 1562 verschenen gedicht van Arthur Brooke: The Tragickall Historie of

*For never was a
story of more woe,
than this of Juliet
and her Romeo. V.3*

Romeus and Juliet. Brooke had zich op zijn beurt laten leiden door nog oudere Franse en Italiaanse versies van het verhaal. Shakespeare leende het thema, maar werkte de bestaande, nogal schrale personages uit tot complexe karakters van vlees en bloed zoals we die in zijn hele oeuvre terug vinden.

Romeo en Julia is een sprankelend helder stuk. De thema's zijn oeroud en even romantisch als tragisch. Hartstocht gedwarsboomd door andermans haat. Jeugdige onschuld, onbezonnenheid en opstandigheid tegen de oudere generatie. Liefde die weigert zich neer te leggen bij schijnbaar onoverbrugbare verschillen in cultuur en afkomst. Ook al ligt het noodlot op de loer. Maar welk verliefd hart wil daar ooit van weten?

Iedereen heeft zich wel eens een Julia of een Romeo gevoeld. En wie kan de spanning, de gevatheid, de tederheid en het melodrama van een gepassioneerde verliefdheid ook weerstaan? Dat maakt dat Shakespeare's Romeo en Julia na meer dan vierhonderd jaar nog steeds inspireert en ontroert.

Gerrit Jan Pulles, producent

Romeo en Julia? West Side Story? Najib en Julia?

Romeo en Julia natuurlijk! Wij waren het over de opvolger van onze audio-cd Hamlet snel eens. Het grootste liefdesdrama aller tijden, dat zou mooi zijn. Wanneer heb ik het eigenlijk voor het laatst opgevoerd gezien vroeg ik me tijdens het lezen af. Ik weet het niet precies meer, lang geleden dat wel. Zo'n prachtig stuk, maar waarom wordt de oorspronkelijke tekst zo weinig op het repertoire genomen? Die vraag blijft me achtervolgen. De kwaliteit, gelegen in de zeggingskracht, de schoonheid van de taal en de ontroering van het liefdesnoodlot kan de oorzaak niet zijn. Weinig toneelwerk is daar zo uitbundig om geroemd. De bril van de schrijver is boven twijfel verheven en ook is het stuk met betrekkelijk eenvoudige middelen te enceneren. Het is een meesterwerk maar waarom wordt het dan zo zelden gespeeld?

Hoe paradoxaal ook, ik vermoed dat de verpletterende actualiteit van het stuk de reden is dat we het in originele vorm maar zo sporadisch te zien krijgen. Het is simpelweg te vaak herschreven en gemoderniseerd. Romeo en Julia is zo herkenbaar en toegankelijk voor alle generaties doordat het waarschijnlijk meer dan welk ander toneelstuk ooit louter uit universele dramatische thema's bestaat. De tragische schoonheid van de onvoorwaardelijke liefde; de rauwe zinloosheid van familievetes en oorlogen; de blinde toewijding van verboden minnaars; de rampzalige doem van het uithuwelijken; de verscheurde harten van hen die het noodlot niet konden of wilden afwenden. Dit zijn de grote menselijke dilemma's, dit zijn de thema's van alle grote kunstenaars.

Romeo en Julia is er niet alleen in talloze toneelvarianties. Het stuk is te ook zien geweest als opera (Bellini, Berlioz, Tchaikovsky), ballet (Prokofiev), musical (Bernstein's West Side Story), speelfilm (Van Gogh, Zeffirelli, Luhrmann) en televisieserie (BBC).

Het is verleidelijk een toneelstuk met zoveel schoonheid, kracht en hekenbare thematiek te actualiseren. In iedere veranderde vorm behoudt het zijn bekoring en meeslepende dramatiek. Vandaar dat we Romeo en Julia veelvuldig op de planken kunnen zien maar dan in wisselende, moderne gedaanten. Het toneelstuk is zo actueel dat we het origineel niet meer nodig hebben.

Een merkwaardige misvatting. Ik vind Romeo en Julia niet beter als Verona vervangen wordt door een achterstandswijk of als de Capulletti bootvluchtelingen zijn. Bewerken verkleint de verbeelding. Juist de fantasie van het publiek maakt het kunstwerk een persoonlijke beleving, een individueel genot. Wij bieden u Romeo en Julia ongeschonden en volledig aan. Wij zijn van mening dat het wijs is niet op de stoel van Shakespeare plaats te nemen om zijn werk te moderniseren. Het zou hoogmoedig en overbodig zijn.

Een bijzonder getalenteerde cast leest dit hoogtepunt van de toneelliteratuur en schetst zorgvuldig de personages. Het magistrale geluidsdecor brengt u tot de ziel van het toneelstuk Ik hoop dat het u net zo hevig boeit en ontroert als ons.

Het enorme plezier dat we tijdens het werk beleefden en de warme toewijding en tomeloze inzet van iedereen vergeet ik nooit. Daarvoor ben ik alle medewerkers intens dankbaar.

Maarten Wansink, regisseur

Synopsis

Eerste bedrijf

I.1 – Het Koor introduceert de vete tussen twee invloedrijke families in Verona, de Montecchi en de Capuletti. Op een warme zomerdag breekt een gevecht uit tussen leden van de twee families. Vorst Della Scala beëindigt het gevecht. Romeo vertelt zijn vriend Benvolio van zijn liefde voor Rosalina.

I.2 – Capuletti spreekt met de jonge Paris over een mogelijk huwelijk met zijn dochter Julia. Op een feest in huize Capuletti zullen zij elkaar kunnen ontmoeten. Romeo hoort ook van het feest en besluit te gaan, in de hoop Rosalina te zien.

I.3 – Mevrouw Capuletti en de Voedster spreken met Julia over trouwen. Julia lijkt niet geïnteresseerd.

I.4 – Romeo en zijn vrienden Benvolio en Mercutio zijn op weg naar het feest. Allen hebben een onbestemd voor gevoel. Mercutio houdt zijn 'Vrouw Mab' toespraak.

I.5 – Op het feest worden Romeo en Julia op slag verliefd op elkaar. Tebaldo herkent Romeo als een Montecchi, een aartsvijand. Capuletti voorkomt dat Tebaldo Romeo aanvliegt.

Tweede bedrijf

II.1 – Het Koor bezingt de jonge liefde. Romeo klimt over de tuinmuur van Capuletti, terwijl zijn vrienden hem zoeken.

II.2 – De balkonscène. Romeo hoort Julia haar liefde voor hem uiten. Hij treedt uit de schaduw en bekent zijn liefde. Zij maken een plan om de volgende dag nog te trouwen.

II.3 – Romeo zoekt Frater Lorenzo op en overreedt hem het huwelijk met Julia te sluiten.

II.4 – Romeo, Benvolio en Mercutio bespreken de afgelopen avond. De Voedster brengt Romeo een groet van Julia. Romeo vraagt de Voedster Julia te vertellen hem te ontmoeten bij Frater Lorenzo waar zij zullen trouwen.

*But soft! What light
through yonder
window breaks? It is
the East, and Juliet is
the sun! II.2*

II.5 – Julia wacht ongeduldig op haar Voedster.
Die geeft haar uiteindelijk Romeo's boodschap.

II.6 – Julia en Romeo treffen elkaar bij Frater
Lorenzo. Zij vertrekken naar de kapel voor hun
huwelijk.

Derde bedrijf

III.1 – Mercutio en Benvolio komen oog in oog te staan met Tebaldo. Romeo probeert
tevergeefs een gevecht te voorkomen. Daarbij wordt Mercutio per ongeluk dodelijk gewond.
Romeo neemt wraak en doodt Tebaldo. De Vorst komt wederom tussenbeide en verbant de
gevluchte Romeo naar Mantua.

III.2 – De Voedster vertelt Julia het nieuws van Tebaldo's dood en Romeo's verbanning. Ze zal
Romeo halen om Julia te komen opzoeken.

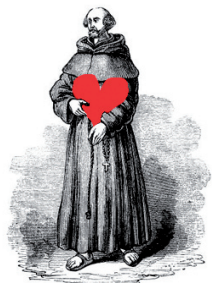
III.3 – Romeo hoort ontsteld van zijn verbanning. De Voedster draagt hem op die nacht naar
Julia te gaan.

III.4 – Capuletti belooft Paris de hand van Julia en bepaalt dat zij nog dezelfde week zullen
trouwen.

III.5 – In de vroege ochtend nemen Romeo en Julia afscheid. Julia
hoort ontzet dat zij aan Paris is uitgehuwelijkt. Haar ouders zijn
des duivels als zij weigert. De Voedster probeert Julia te overtuigen
dat het verstandiger is met Paris te trouwen, tot ontsteltenis van
Julia.

Vierde bedrijf

IV.1 – Julia smeekt de Frater om hulp. Hij vertelt haar van een
slaapdrank die haar schijndood zal maken. Zij hoeft dan niet met
Paris te trouwen en zal worden herenigd met Romeo.

IV.2 – Julia lijkt zich tegenover haar vader te schikken in haar aanstaande huwelijk met Paris.

IV.3 – Met een ongerust gevoel drinkt Julia haar slaapdrank.

IV.4 – In huize Capuletti worden de voorbereidingen voor het huwelijk getroffen.

IV.5 – Julia wordt ‘dood’ in bed gevonden. Frater Lorenzo spoort de familie aan haar spoedig bij te zetten in het familiegraf.

Vijfde bedrijf

V.1 – Op straat in Mantua hoort Romeo dat Julia zou zijn gestorven. Hij koopt vergif om haar in de dood te volgen.

V.2 – Frater Lorenzo hoort van zijn collega Frater Giovanni dat Romeo niet weet dat Julia slechts schijndood is. Hij haast zich naar het familiegraf in de hoop een drama te kunnen voorkomen.

V.3 – Romeo ontmoet de rouwende Paris bij het graf. Zij vechten en Romeo doodt Paris. Bij het opgebaarde lichaam van Julia drinkt Romeo het vergif en sterft. Frater Lorenzo arriveert en probeert de ontwaakte Julia over te halen te vluchten. Maar als zij Romeo ziet doodt zij zichzelf. Als de Vorst en de vaders van de gestorven geliefden arriveren sluiten de families eindelijk vrede.

Cast Toneelgroep De Geest

JULIA – Marleen Scholten, studeerde in 2001 af aan de Toneelacademie Maastricht. Zij is als actrice verbonden aan acteurscollectief Wunderbaum, een onderdeel van NTGent en de Rotterdamse Schouwburg. Zij acteerde in de films *Nadine* en *De Prins en het Meisje* en de series *Flikken Maastricht*, *Van Speijk*, en *Koppels*.

ROMEO – Joep van der Geest, studeerde in 2002 af aan de Toneelacademie Maastricht. Hij acteert bij toneelensemble De Veenfabriek en speelde een groot aantal gastrollen, onder meer bij Zuidelijk Toneel Hollandia, in de speelfilm *Ver van Familie* en in de televisieserie *Grijpstra en De Gier*.

JULIA, dochter van Capuletti **Marleen Scholten**
ROMEO, zoon van Montecchi **Joep van der Geest**

MERCUTIO, verwant van de vorst, vriend van Romeo **Erik Koningsberger**

BENVOLIO, neef van Montecchi, vriend van Romeo **Mattijn Hartemink**

TEBALDO, neef van gravin Capuletti **Geert Jan Romeijn**

DONNA, voedster van Julia **Rian Gerritsen**

CAPULETTI **Ivar van Urk**

GRAVIN CAPULETTI **Doris Baaten**

PARIS, een jonge edelman **Michiel Balemans**

MONTECCHI **Gerrit Jan Pulles**

GRAVIN MONTECCHI **Fleur Ledeboer**

TONIO, bediende van Capuletti **Martijn van de Kamer**
SAMSON, dienaar van Capuletti **Marc Nochem**
GREGORIO, dienaar van Capuletti **Cees Heyne**
BALHAZAR, Romeo's dienaar **Vincent Moes**
FRATER LORENZO, Franciscaner monnik **Felix-Jan Kuypers**
FRATER GIOVANNI, Franciscaner monnik **Wil van der Meer**
DELLA SCALA, vorst van Verona **Christiaan Montanus**
KOOR **Kyra Macco**
APOTHEKER **Maarten Wansink**
BEDIENDE 1 & NACHTWAKER 1 **Arnoud Bos**
BEDIENDE 2 & NACHTWAKER 2 **Feyo Sickinghe**
PAGE, van Paris **Dieter Jansen**
BURGERS, WACHTERS, FEESTGANGERS **gespeeld door leden van de cast**

Regie Maarten Wansink

Productie Gerrit Jan Pulles/Stichting De Geest

Geluid Frits de Bruijn

Grafisch ontwerp en illustratie D.I.T./Floris Tilanus, www.floristilanus.nl

Vertaling Gerrit Komrij

Muziek “Walshingham” (Francis Cutting, 1583-c.1603) / “Liefde is een vreemde ziekte”

(Dorine Wiersma) Dorine Wiersma - gitaar/Annette Visser - blokfluit / “Folk Song”

(Traditional) The Cantilena Concert Choir

Productie en vermenigvuldiging DocData B.V.

Opgenomen in De Muziekschuur in Abcoude op 12 en 13 mei 2007

DANK Frits de Bruijn / Fleur en Feyo Sickinghe / Floris Tilanus / Dorine Wiersma / Annette Visser / Ariane, Jard, Annick, Quirine, Ernestine / Mieke te Roller / Folef van Nispen tot Sevenaer / Studio Bob Kommer / VSB Fonds

*What's in a name? That which we call a rose
By any other word would smell as sweet.*

II.2

